

Herttoniemeläinen

Herttoniemi-seura ry:n julkaisu 2008

PERINTEINEN HERTTONIEMIPÄIVÄ SUNNUNTAINA 7.9.2008
HERTTONIEMEN URHEILUPUISTOSSA.
UUDET JA VANHAT HERTTONIEMELÄISET
JA HERTTONIEMENRANTALAISET,
TERVETULO A V I I H T Y M Ä Ä N !

Herttoniemen keskus?

Länsi- Herttoniemi ja Herttoniemenranta ovat omat erityiset maailmansa. 1950-luvun Länsi-Herttoniemi on puutarhakaupunki. Herttoniemenranta on tiivis, uusi merikaupunginosa. Herttoniemeen kuuluu myös kehittyvä yritysalue, entiseltä nimeltään teollisuusalue, joka on kaupungin suurin työpaikkakeskittymä. Näiltä kolmelta erilaiselta herttoniemeläiseltä alueelta puuttuu kuitenkin yhdistävä keskus.

Asiaa yritetään nyt korjata Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston järjestämällä suunnittelukilpailulla. Herttoniemen metroaseman ympäristölle haetaan uutta kaupunkikuvaa arkkitehtuurikilpailulla. Kutsukilpailun tarkoituksena on löytää metroaseman ympäristöön arkkitehtonisesti korkeatasoinen, kaupunkikuvaa uudistava, toteuttamiskelpoinen ja toimiva ehdotus

Kilpailualueeseen kuuluu Herttoniemen metroasema, bussien liityntäterminaali, K-kaupan tontti ja ympäröiviä katualueita. Suunniteltavan alueen tulisi olla keskeisin osa Herttoniemen keskustaa, joka yhdistäisi Länsi-Herttoniemen, Herttoniemen yritysalueen ja Herttoniemenrannan. Alueen kautta saavutaan Herttoniemeen. Sen tulisi siis olla koko kaupunginosan portti ja käyntikortti, joka luo mielikuvaa Herttoniemestä.

Keskon tontille toivotaan viihtyisää kauppakeskusta, joka tarjoaisi monipuolisia palveluja niin metroaseman kautta matkustaville kuin lähiseudun asukkaillekin. Kaupallisten palveluiden lisäksi on Herttoniemessä myös toivottu uutta harkintaa mm. terveys- ja kirjastopalveluiden sijoittamisesta niin, että ne olisivat tasapuolisesti kaikkien alueen asukkaiden saavutettavissa. Itäväylä ei saisi jakaa aluetta, vaan sen ylitys pitäisi saada huomaamattomaksi esimerkiksi kattamalla se kannella.

Kilpailu valmistuu syksyllä 2008. Jäämme jännityksellä odottamaan sen tuloksia.

Seppo Hiltunen

Herttoniemi-seuran puheenjohtaja

Herttoniemeläinen

Herttoniemi-seura ry:n julkaisu

**Ilmestyy syksyisin osana
Herttoniemi-päivän tapahtumia.**

Päätoimittaja Seppo Hiltunen
Julkaisuvastaava Erkki Merimaa
Ilmoitusvastaava Esa Pajunen
Kannen kuva Jari Kuuluvainen

Herttoniemi-seuran johtokunta 2008

**Puheenjohtaja,
Herttoniemeläinen-lehden päätoimittaja**
Seppo Hiltunen
Mäyrätie 12 A 8
00800 Helsinki
p: 050-3033340
e: sk.hiltunen@gmail.com

**Varapuheenjohtaja,
lehden julkaisuvastaava**
Erkki Merimaa
Oravatie 50 D 7
00800 Helsinki
p: 050-5702881
e: erkki.merimaa@kolumbus.fi

Seuran sihteeri

Eila Tontti
Sopulitie 26 B,
00800 Helsinki
p: 040-557 4682
e: eila.tontti@tonttioy.com

Kulttuuriasiat

Veijo Vatka
Hiihtomäentie 34 A 3,
00800 Helsinki
p: 781 471 (koti),
p:2340 3310 (työ)
e: veijo.vatka@evl.fi

Herttoniemenranta koskevat asiat

Meri-Sisko Eskola
e:meri-sisko@fonet.fi

Talviuintivastaava

Hannele Ilves
e: hannele.ilves@edu.hel.fi

Lehden ilmoitusvastaava

Pajunen Esa
Mäyrätie 1 A 13
00800 Helsinki
p: 040 501 6660

herttoniemi.fi -sivusto

Eeva Kuuluvainen
Oravatie 8,
00800 Helsinki
p: 7553120 (koti),
e: eeva.kuuluvainen@kolumbus.fi

Yhdyskuntavastaava

Maala Nieminen
p: 045-678 1472
e: maala.nieminen@rainbow.fi

Palstaviljelyvastaava

Juri Jääskeläinen
e: jstroi@kolumbus.fi

Heta Välimäki

e: heta.valimaki@demarinuoret.fi

Seuran osoite:

Herttoniemi-seura ry
PL 237
00811 Helsinki

Paino: Painotalo Miktor Oy 2008

Herttoniemi-päivä

sunnuntaina 7.9.2008

Herttoniemen kirkossa

Hiihtomäentie 23

Klo 10.00 Herttoniemipäivän messu, saarnaa kirkkoherra Veijo Vatka, litugina pastori Jukka Simoila, kanttorina Kirsi Lemponen. Kirkkokahvit.

Herttoniemen kirjastossa

Kettutie 8 C

Kirjasto avoinna klo 11-14

Liikuntapuistossa

Ohjelmaa urheilukentällä:

- 11.00 – 11.45 Satu Sallamaa Combo esiintyy
Arto Huhtanen, piano
Shane Mckenzie, basso
Mikko Mattila, koskettimet ja percussiot
Mikko ”El presidente” Koivisto, percussiot
Satu Sallamaa, laulu
- 11.00 – 11.45 Ilmoittautuminen lasten juoksukilpailuihin
- 11.45 Tervehdyssanat, Herttoniemi-seuran puheenjohtaja Seppo Hiltunen
- 12.00 Herttoniemen historiikin julkistaminen.
Helsingin kaupunginmuseon johtaja Tiina Merisalo ja kirjoittaja,
FM Eva Packalén
- 12.15 Lasten juoksukilpailut
- 13.00 Ohjelmaa lapsille, Pellekaija Pum esiintyy.
- 13.45 Lasten juoksukilpailujen palkintojen jako

Kentällä tapahtuu:

Puhvetti
Kirpputori
Arpajaiset
Pelastuslaitos esittäytyy
Tapahtumia koko perheelle
Paikalla myös Herttoniemen partiolaisten ja poliittisten paikallisjärjestöjen edustajia

TERVETULOA

Itä-Helsingin 24. kulttuuriviikot

5.- 27.10.2008

”YHTEISTYÖLLÄ YHTEISÖLLISYYTEEN”

Tapahdumia Herttoniemessä:

Herttoniemen kirkko

Sunnuntaina 5.10. klo 18

Itä-Helsingin Musiikkiopiston Juniorijousien konsertti.
Vapaa pääsy. Ohjelma 5 €.

Sunnuntaina 12.10. klo 18

Gospel-konsertti, gospel-artisti *Jukka Leppilampi*.
Vapaa pääsy. Ohjelma 5 €.

Sunnuntaina 19.10. klo 18

Konsertti: Viulujen vesper. *Kamarikuoro Ora* ja *Loviisan kirkkokuoro ja orkesteri*, joht. *Sari Alakulppi*. Solisteina *Kirsi Lemponen*, sopraano ja *Pauli Kainulanen*, baritoni.

Sunnuntaina 26.10. klo 18

Jazzia ja gospelia. *Sven Nygårdin yhtyeen konsertti*.
Sven Nygård, tenorisaksofoni. *Giorgos Kontrafouris*, piano.
Sampo Tiittainen, basso. *Alexi Kaunisvirta*, rummut.
Vapaa pääsy. Ohjelma 5 €.

Herttoniemen kirjasto

Lapset ovat jälleen kulttuuriviikkojen aikana kirjaston erityisen huomion kohteena.

Kirjasto järjestää lapsille satutuokioita ja muita tapahtumia.

Sadun päivää muistetaan omalla satutuokiolla.

Nukketeatteri Rooman ”Aladdin ja taikalamppu”
on Herttoniemen kirjastossa tiistaina 14.10. klo 18.

Mualla Itä-Helsingissä

Itä-Helsingin kulttuuriviikkojen tilaisuuksia on myös eri puolilla Itä-Helsinkiä.

Mielenkiintoisia tapahtumia on esimerkiksi kulttuurikeskus Stoassa sekä Vuotalossa.

Tietoa Itä-Helsingin kulttuuriviikkojen eri tapahtumista saa esimerkiksi Herttoniemen osalta Herttoniemen kotisivuilta osoitteesta www.herttoniemi.fi sekä kulttuuriviikkojen koko tarjonnasta osoitteesta www.kaupunginosat.net/itahelsinginkulttuuri/

Itä-Helsingin kulttuuriviikkojen tarjonnasta julkaistaan myös esite, jota on saatavissa muun muassa Herttoniemen kirjastosta ja Herttoniemen kirkolta.

Hyviä kulttuurinautintoja!

Erkki Merimaa

Herttoniemen historiaa

Herttoniemi-päivänä 7.9. julkistetaan FM **Eva Packalénin** kirjoittama teos **HERTTONIEMI** Kylä, kartano, kaupunginosa, joka valottaa Herttoniemen historiaa usean vuosisadan ajalta. Herttoniemessä elettiin vielä 1900-luvun alussa maalaiselämää pelto- ja metsämaisemissa. Kun kaupunki alkoi kiinnostua pääkaupunkiseudun rakentamisesta, näkyivät vaikutukset pian. Öljysataman rakentaminen aloitettiin 1930-luvulla, ja sodan jälkeen noin tuhannen asukkaan Herttoniemestä tuli osa Helsinkiä. Kasvu nykyaikaiseksi kaupunginosaksi tapahtui nopeasti 1940-luvulta lähtien. Teoksessa on runsas kuvitus, joka siivittää matkaa seudun menneisyyteen mammutinluineen, pronssikautisine hautoineen ja rälssikartanoineen unohtamatta uutta Herttoniemenrannan asuinaluetta.

Herttoniemi-seuran toiminnasta vuonna 2007 ja keväällä 2008

Herttoniemi-seura on toiminut perinteiseen tapaan kotiseutuyhdistyksenä. Herttoniemi seuran jäsenmäärä oli vuoden 2007 lopussa 412 jäsentä. Näistä 221 oli Herttoniemenrannan kulttuuriyhdistys HERA ry:stä siirtyneitä jäseniä, kun HERA lopetti toimintansa ja sen jäsenet siirtyivät Herttoniemi-seuran jäseniksi.

Kevätkokous pidettiin Asukastalo Ankkurissa. Kevätkokouksen yhteydessä pidetyn asukasillan aiheena oli Herttoniemenrannan nuorisotyön haasteet. Syyskokous pidettiin Herttoniemen kirkon tiloissa ja siellä esiteltiin kolme hanketta: Meriportin Yhdessä-projekti, Alpakka-hanke ja Terveellinen kaupunginosa -hanke.

Herttoniemi-päivää vietettiin 27. kerran sateisessa säässä ja tapahtumaan osallistujia oli tavanomaista vähemmän. Päivä alkoi jumalanpalveluksella ja jatkui urheilupuistossa. Ohjelma jatkui iltapäivällä Herttoniemen rannassa alueen yrittäjien järjestämänä. Myös kirjasto oli Herttoniemipäivän aikana avoinna.

Itä-Helsingin kulttuuriviikkojen aikana (7.-28.10.) oli Herttoniemessä lukuisia kulttuuritapahtumia.

Itsenäisyyspäivän tilaisuudet järjestettiin yhteistyössä Herttoniemen seurakunnan, alueen reserviupseereiden, Herttoniemen Lionsien sekä partiolaisten kanssa.

Herttoniemi-seuran julkaisema lehti Herttoniemeläinen jaettiin kaikkiin Herttoniemeläisiin talouksiin. Levikki oli noin 8500 kpl.

Herttoniemen kotisivuja kehitettiin aktiivisesti koko vuoden ajan. Kävijöitä sivuilla oli noin 4000-5000 kuu-kaudessa. Asukkaat ovat käyttäneet sivuja ahkerasti yh-

teydenpitokanavana erityisesti kun ryhdyttiin puolustamaan Ahmatien ala-asteen koulua. K-Supermarket Hertta ja Amiedu ryhtyivät myös kotisivun ilmoittajiksi ja tukijoiksi vuoden aikana.

Kasvimaamaatoiminta on ollut edelleen aktiivista.

Talviuinti Tuorinniemessä jatkui Herttoniemi-seuran ja Helsingin kaupungin yhteistyöllä.

Seura on pyrkinyt vaikuttamaan Herttoniemen kehittämiseksi ottamalla kantaa lukuisilla kannanotoilla. On myös osallistuttu erilaisiin hankkeisiin aktiivisesti.

Vuoden 2008 alkupuolella seura on kiinnittänyt huomiota seuraaviin Herttoniemeen liittyviin asioihin:

- Lähetettiin Itellalle kirje postipalveluiden heikkenemisestä koska Eränkävijäntorin asiamiesposti lopetti toimintansa ja Länsi-Herttoniemi jäi ilman postin toimipistettä. Seura ehdotti, että Itella vuokraisi vapautuneet tilat halukkaalle yrittäjälle.

- Tehtiin herttoniemi.fi -sivujen käyttäjäkysely sivulla vierailteiden määrästä ja arvottiin lahjakortti kyselyyn vastanneiden kesken.

- Seura on ollut aktiivisesti mukana Herttoniemen metroaseman suunnittelukilpailun prosessissa. Seura muun muassa ehdotti suunnittelukilpailun jatkoon valittavaksi kaikkia herttoniemeläisiä ehdokkaita.

- On myös aktiivisesti osallistuttu keväällä pidettyihin siivoustalkoisiin.

*Eila Tontti
Seuran sihteeri*

Herttoniemen metroaseman ja kauppakeskuksen ideakilpailu

Teksti: Marcus Toivanen, kuvat: Panu Kuuluvainen

Herttoniemessä vierailevalle ensimmäinen mielikuva alueesta syntyy usein metroaseman kautta. Kaakkoista Helsinkiä palvelevaa metroasemaa käyttävät asukkaat ovat vuosia valittaneet Herttoniemen metroaseman ja sen ympäristön alennustilan vääristävän mielikuvaa kotialueestaan.

Tummentuneet seinät, harmaat pinnat, naarmuuntuneet ovet, särkyneet ikkunalasit, likaisuus, huono valaistus ja kituvat istutukset ovat olleet yleisiä esiin tuotuja asioita asukasilloissa ja viihtyisyyttä ja turvallisuutta koskevissa tutkimuksissa.

Vuosina 2004, 2005 ja 2007 tehtyjen turvallisuutta ja viihtyisyyttä mittaavien tutkimusten mukaan vierailijoiden ja Herttoniemessä työssä käyvien lisäksi myös asukkaat kokevat metroaseman ja sen ympäristön turvattomana. Viihtyvyyttä ei myöskään lisää etenkin ruuhka-aikaan tuntuva ahtaus tai bussiterminaalin sadessaällä epäkäytännölliset ulkokatokset. Parhaimmillaan asema-alue ympäristöineen voisi kuitenkin toimia koko kaupunginosan käyntikorttina, dynaamisena ja hyvin toimivana porttina Herttoniemeen.

Vuonna 1982 valmistunut, alkuperäisessä asussaan oleva metroasema on nyt muutoksen edessä. Kaupunginsuunnitteluvirasto on yhteistyössä liikennelaitoksen, kiinteistöviraston ja Keskon kanssa järjestämässä ideakilpailua, johon on kutsuttu mukaan viisi arkkitehtitoimistoa. Kilpailu käydään 4.6. – 29.9.2008. Kilpailualueeseen kuuluu Herttoniemen metroasema, bussitermiinaali liityntäpysäköintialueineen, K-Supermarket Hertan tontti sekä lisäksi ympäröiviä katualueita; myös uutta liike- ja toimitilaa on tarkoitus ideoida. Nämä alueet muodostavat Herttoniemen

niemellä sijaitsevia kaupunginosia yhdistävän sydämen. Herttoniemen niemellä sijaitsevat lännestä itään katsoen Kivinokka, Länsi-Herttoniemi, Herttoniemenranta, Herttoniemen yritysalue, Roihuvuori ja siihen kannaksella yhteen kasvanut Tammisalo. Nykyisellään hajanainen ja näennäisesti monista yksittäisistä osasista rakennettu alue on tarkoitus yhdistää yhdeksi toimivaksi ja moderniksi kokonaisuudeksi, joka eheyttäisi kaupunginosan yleisvaikutelmaa ja toisi yhteen nyt irrallisilta tuntuvat osat. Niinpä keskeistä ideakilpailussa onkin löytää paitsi arkkitehtonisesti ja materiaaleiltaan korkeatasoinen, myös toteuttamiskelpoinen ja toimiva ehdotus alueen uudeksi ilmeeksi. Ajatus tarpeesta juuri laadukkaan ja tasokkaan lopputu-

loksen syntymiseen korostuu kilpailussa, mikä lienee mannaa monen nykytilanteeseen tyytymättömän asukkaankorville.

Keskeistä kilpailussa on alueen toimivuus ja käytettävyys asukkaiden ja matkustajien tarpeet huomioon ottaen; vaihtojen eri kulkuneuvojen välillä tulisi olla mahdollisimman sujuvia ja helppoja, ja ne tulisi olla mahdollista suorittaa sateelta ja tuulelta suojatusti. Esteetön kulkeminen alueen liike- ja toimitiloihin tulee myös ottaa huomioon ideoinnissa. Kilpailun säännöissä korostetaan myös sitä, että rakentaminen tulisi voida toteuttaa vaiheittain ilman, että matkustajaliikenne häiriintyy merkittävästi. Alueella ollaan toteuttamassa lisäksi useita muita tästä ideakilpailusta erillisiä projekteja – Itäväylän ja Linnanrakentajantien liittymää ollaan uudistamassa, kilpailualueen pohjoispuolella asemakaavaa ollaan muuttamassa, kun vanha ostoskeskus ja kerrostalo osoitteessa Hiihtäjätie 3 korvataan uudella asuinkorttelilla, ja Itäväylän kaakkoispuolella on rakenteilla Megahertsin liikekeskuksen laajennus – joiden vai-

kutus alueen muuttuvaan kokonaisuuteen tulisi huomioida ehdotuksissa.

Epäyhtenäisyyden ja kolkkuuden lisäksi myös monet käytännön syyt saanevat tarvetta uudistuksille. Uuden aseman ja terminaalien mitoituksen lähtökohdaksi on määritelty tilanne, jossa Laajasalon uusi maankäyttö, joka toisi alueelle n. 10000 uutta asukasta, on toteutettu. Tulevaisuudessa metron päivittäiseksi käyttäjämääräksi arvioidaan 50000 nykyisen 35000 sijasta. Myös bussiterminaali repeilee liitoksistaan. Nyt 75 lähtöä huipputunnissa vetävän terminaalien on tarkoitus pystyä 110 lähtöön huipputunnissa. Tämä on haasteellista, koska aseman jouheva toimiminen edellyttävää jo nykytilanteessakin 2-3 lähtölaituria lisää. K-Supermarket Hertan nykyinen asemakaava ei sido kilpailijoita, jolloin ehdotukset saavat poiketa suurestikin nykyisestä tilanteesta. Myös kaupan tilojen tulee kuitenkin olla luonteva osa Herttoniemen keskusta.

Kilpailussa on mukana yhteensä 10 tuomaria. Puheenjohtajana toimii asemakaava-arkkitehti Annukka Lindroos ja sihteerinä arkkitehti Timo Karhu kaupunginsuunnitteluvirastosta. Herttonie-

mi-seuraa tuomaristossa edustaa puheenjohtaja Seppo Hiltunen. Kilpailun tuloksen pohjalta tuomaristo antaa suosituksen jatkotoimenpiteisiin, jolloin

alueelle laaditaan tarpeen mukaan uusi asemakaava. Syksyn tullen asukkailla on mahdollista lukea lisää suunnitelmista Herttoniemi.fi sivuilta.

Herttoniemenrannan ajankohtaiset hankkeet

*Teksti: Arkkitehti Siv Nordström, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Kuvat: Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto*

Herttoniemenrannan asuntoalue on rakentunut nykyiseen asuunsa noin 15 vuoden ajan. Kohta valmistuva alue on saanut paljon kiitosta osakseen asukkailta, jotka näyttävät viihtyvän uudessa kotiympäristössään hyvin. Hyvinä ominaisuuksina pidetään mm. meren ja puistoalueiden läheisyyttä, rakennusten ja pihojen inhimillistä mittakaavaa sekä värien käyttöä talojen julkisivuissa. Alue alkaa nyt pääpiirteiltään olla valmis, mutta joitakin ajankohtaisia aluetta täydentäviä hankkeita on vielä käynnissä.

Satamakorttelin (myyntinimellä East Endin) ja Laivalahden venesataman asemakaava tuli voimaan vuonna 2003 ja nyt matalista, sinkkipellillä päälly-

tetyistä rivitaloista koostuva tiivis kokonaisuus alkaa hahmottua merenrannalla. Talot on suunnitellut arkkitehti **Jarmo Pulkkinen**, ja kohteelle myön-

nettiin vuonna 2007 Helsingin rakennusvalvontaviraston vuosittainen palkinto ”Rakentamisen Ruusu”.

Myös venesataman alue kanaalleineen, venekeskuksineen ja rantaraitteineen alkaa vähitellen valmistua alueen asukkaiden käyttöön.

Niittaajankadun ja Hitsaajankadun välinen kortteli on myös muuttumassa osaksi Herttoniemenrannan asuntoaluetta. Korttelin uusiin asuinkerrostaloihin tulee pääasiassa omistuspohjaisia perheasuntoja. Nuorisosäätiöllä on kuitenkin rakennushanke Hitsaajankadun

ja Suolakivenkadun kulmassa, johon rakennetaan nuorille tarkoitettuja vuokra-asuntoja. Kaiken kaikkiaan kortteliin tulee yli 400 uutta asuntoa. Asukkaiden tarvitsemat autopaikat sijoituvat pihakannen alle keskitettyihin pysäköintilaitoksiin. Korttelin keskiosassa olevat kaksi tonttia (Hitsaajankatu 7 ja 9) säilyvät edelleen toimisto- ja liikekäytössä.

Herttoniemenrannan julkisivu Linnanrakentajantielle on pitkään ollut keskeneräinen, mutta kohta Opus Business Park -nimisen toimistotalohankkeen viimeinen rakennusvaihe on valmistumassa. Herttoniemen keskuksen ympäristössä on muitakin hankkeita vireillä. Metroaseman ympäristön suunnittelusta pidetään arkkitehtikilpailu alkusyksyn aikana, ja uusi Itäväylän ja Linnanrakentajantien liittymän liikennesuunnitelma on vastikään hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Kipparlahden alueella on vireillä asemakaavan muutos. Uuden kevyen liikenteen reitin varteen on suunniteltu kelluvia asuntoja Kipparvuoren rannan edustalle. Lisäksi Kipparlahden venesatama-alueen

toimintaedellytyksiä parannetaan lisäämällä maa-alueita, uudistamalla venelaiturialueet sekä mahdollistamalla uuden venemyyntikeskuksen rakentaminen alueen pohjoisosaan. Ruukki Oy:n pääkonttorin laajentaminen Hitsaajankadun puolella mahdollistetaan laajentamalla sen tonttia Kipparvuoren puiston pohjoisreunassa.

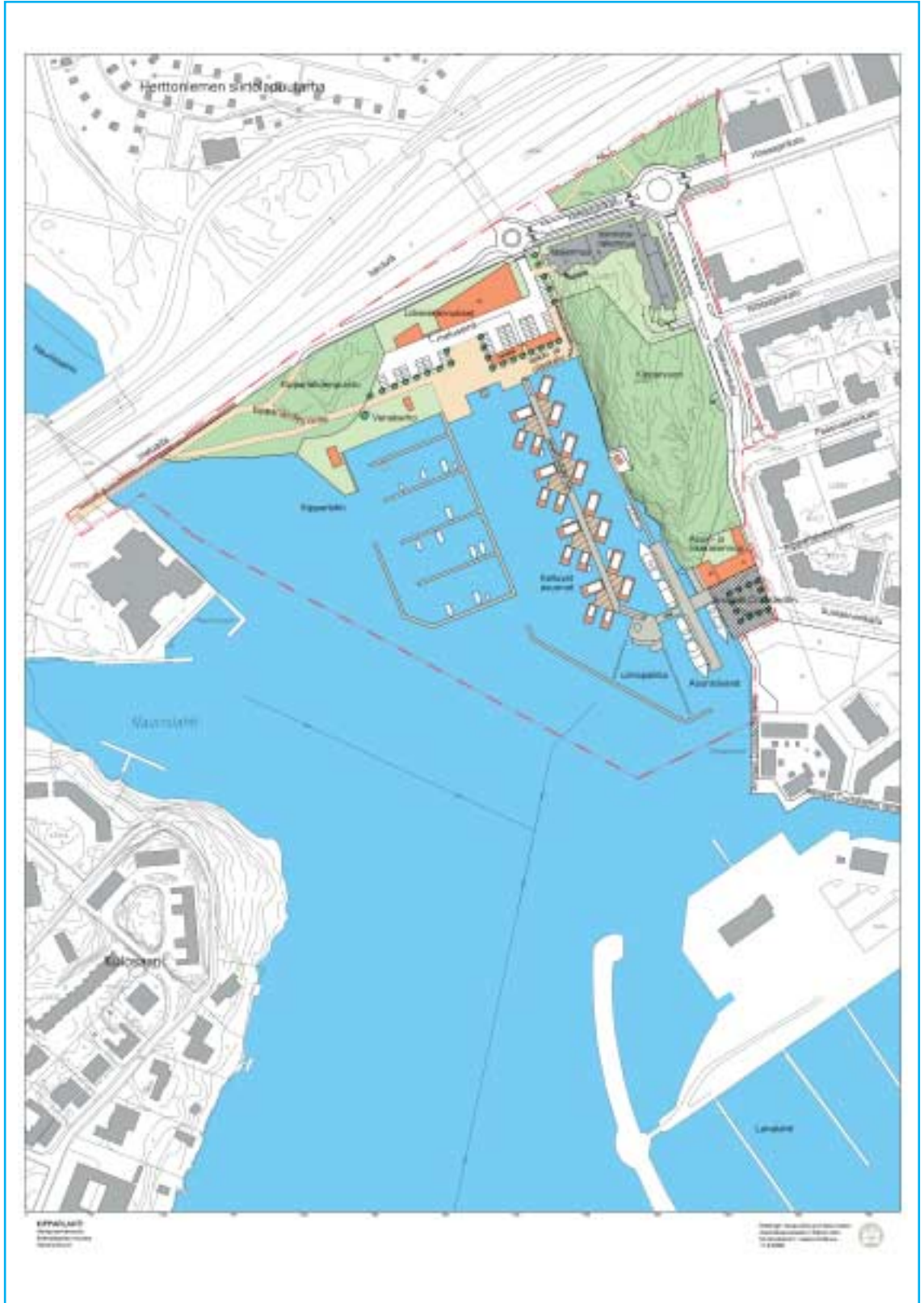
Amiraali Cronstedtin torin edessä olevan laivalaiturin yhteyteen on sijoitettu perinteisiä asuntolaivoja, ja torin

viereen esitetään ravintola- tai toimistolaivaa. Torin vieressä oleva tontti muutetaan asuin- ja liikerakennusten korttelialueeksi ja sen rakennusoikeutta nostetaan hieman, jolloin tontille voidaan rakentaa uusi asuin- ja liikerakennus.

Kevyen liikenteen yhteyksiä parannetaan osoittamalla kevyen liikenteen reitti Itäväylältä venesatama-alueen kautta Herttoniemenrantaan. Hitsaajankadulle esitetään kahta uutta kier-

toliittymää, joista Suolakivenkadun risteyksessä oleva mahdollistaa nykyisen bussin kääntöpaikan poistamisen Amiraali Cronstedtin torilta.

Kipparlahden kaavaluonnos käsitellään kaupunkisuunnittelulautakunnassa alkusyksystä. Sen jälkeen järjestetään kelluvan asuntoalueen suunnittelukilpailu ja tehdään tarvittavia lisäselvityksiä. Lopullinen asemakaavan muutos voisi tulla kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi vuoden 2009 aikana.

Sotilaiden majoitusta Herttoniemessä vuonna 1808

Suomen sodasta (1808-09) on tullut kuluneeksi kaksisataa vuotta. Venäjän Aleksanteri I:n ja Ranskan Napoleonin Tilsitissä 1807 allekirjoittaman sopimuksen mukaisesti tavoitteena oli Ruotsin pakottaminen mukaan Britanniaa vastaan tähdätyyn mannermaasulkeukseen. Kun diplomatia ei riittänyt, aloitti Venäjä sodan Ruotsia vastaan helmikuun lopulla 1808.

Sodan seurauksena Suomen monisatavuotinen yhteys Ruotsiin katkesi. Suomi – tarkemmin kahdeksan Ruotsiin kuulunutta läänä – liitettiin Venäjän keisarikuntaan Haminan rauhassa syyskuussa 1809. Rauhassa Ruotsi menetti kolmanneksen alueestaan ja väestöstään.

Hyökkääjän 24000 miehen vahvuisten joukkojen ylipäällikkönä toimi kenraali, kreivi **Friedrich Wilhelm von Buxhoevden**. Venäjälle pari vuosikymmentä aiemmin loikanneen **G. M. Sprengtportenin** sotasuunnitelman mukaisesti venäläiset joukot jakautuivat kolmeen osastoon, joiden sotilaallisena tehtävänä oli eliminoida Ruotsin keskeiset linnakkeet Suomessa.

Eteläistä rannikkoa kohti Viaporija ja Turku eteni 17. divisioonaa, jota johti kenraaliluutnantti **Aleksei Ivanovitš Gortšarov**. Sotaretken vaikutukset ulottuivat pian Helsinkiin ja sen lähi-alueille.

Nopeasti etenevät venäläiset ehättivät Porvoon ja Sipoon valloitettuaan Helsinkiin 2. maaliskuuta 1808. Venäläisten etujoukko eteni Viikin latokartanon kautta Sörnäisiin, jossa sitä vastassa oli 30 miehen vahvuinen jalkaväkipartio upseerin johdolla. Hämeentulissa oli kuusi kevyttä tykkiä asemissa.

Herttoniemi sijaitsi sotilaiden etenemisreitillä tai sen lähistöllä, sillä toinen sotilasrivistö eteni kohti kaupunkia Östersundomista Vartiokylän ja Herttoniemen kautta tai niiden ohi. Vartiokylässä oli rakuunavartio pitämässä silmällä kartanon ohi kulkevaa talvitietä. Siitä miten vartio toimi vi-

Vapaaherratar Antoinette Christine Rotkirch emännöi Herttoniemen kartanossa Suomen sodan aikana, jolloin myös venäläistä sotaväkeä oli majoittunut kartanoon. Kuva Petri Kuokka 1984, Helsingin kaupunginmuseo.

hollisen edetessä kohti kaupunkiin ei ole tietoa.

Venäläiset saapuivat Helsinkiin kello viiden aikaan aamulla. Joukot kohtasivat vain vähäistä vastarintaa. Helsinkiä puolusti yksi pataljoona, joka oli sekin saanut käskyn vetäytyä taistelutta vihollisen tieltä. Edes perääntymistä ei osattu organisoida ja jopa kaupunginporteilla ladattuina olleet tykit joutuivat venäläisten haltuun.

Valloittaja ei ryhtynyt hirmutekoihin väestöä kohtaan. Venäläisten joukkojen tiukka miehistökuri ja sodan alussa annettu mielialoja rauhoitteleva julistus tähtäsi siihen, että maan valtaus saataisiin tehdyksi Suomen väestölle niin vähän rasittavaksi kuin mahdollista. Rahvasta oli kehoitettu jäämään ko-

teihinsa ja virkamiehiä virkoihinsa. Monet tekivätkin näin etenkin eteläisimmässä Suomessa, jossa ei käyty suuria taisteluja.

Paikallisen väestön tehtäväksi jäi venäläisen sotaväen majoittaminen. Kevättalvi 1808 oli tavattoman kylmä. Majoittumista ulkosalle pyrittiin välttämään. Herttoniemen kartanon maille oleviin rakennuksiin oli majoitettuna venäläinen tykistökomppanian puolikas ja jalkaväkirykmentti. Sotilaat olivat marssineet Herttoniemen seudulle Svartholmasta.

Herttoniemen kartanon päärakennus sijaitsi vielä Suomen sodan aikana Herttoniemensalmen rannalla. Puinen rakennus oli kaksikerroksinen. Vuonna 1799 kapteeni **Johan Wentzel Rot-**

kirch oli ostanut sen vara-amiraali **Carl Olof Cronstedtiltä**, joka Suomen sodan aikana toimi Viaporin komentajana. Sodan aikana kartanossa emännöi Rotkirchin puoliso, **Antoinette Christine Rotkirch**, joka oli jäänyt kartanoon muutamien sukulaistensa kanssa.

Tungos kartanossa oli valtava. Sotilaat majoittuvat kartanon alakerran huoneisiin. Rouva Rotkirch muutti sukulaisineen vinttikamariin samoin kuin kartanoon palkattu kotiopettajatar.

Suhteet kartanonväen ja sotilaiden

välillä olivat tilanteeseen nähden hyvät. Paikalla ollut tykistöupseeri **Nikolai Sabudski** on myöhemmin eräässä kirjeessään kertonut keskustelleensa aluksi kartanon rouvan kanssa ranskan- kielellä, mutta oppineensa vähitellen päivittäisessä yhteydenpidossa myös ruotsia. Palkkioksi ruotsinkielen ”opetukselta” hän antoi arvon rouvalle sukulaakonveheteja. Sabudski toimi myös jonkinlaisena välimiehenä, jos miehistön ja kartanonväen välillä syntyi erimielisyyksiä viemällä valitukset eteen-

päin. Näin hän saavutti vähitellen asukkaiden luottamuksen.

Sodan päätyttyä kapteeni Rotkirch omisti Herttoniemen kartanon vielä muutaman vuoden kunnes se siirtyi vuonna 1813 vara-amiraali Carl Olof Cronstedtille. Hänen aikanaan rakennettiin nykyinen kartanon päärakennus, jonka rungon muodostaa paikalla aiemmin toimineen fajanssitehtaan polttouunirakennus.

Eva Packalén

Kuva: Erkki Merimaa

Herttoniemen kirkko 50 vuotta

Herttoniemen näkyvin ja kuuluvin rakennus täyttää tänä syksynä viisikymmentä vuotta. Kellotapulin risti kohoaa puiden yläpuolelle ja varsinkin pimeinä iltoina valaistuna erottuu selvästi. Kirkko on myös kuulunut: Kirkonkellot ovat julistaneet lauantaisin klo 18 pyhän alkamista ja kutsuneet sunnuntaiaamuisin jumalanpalveluksiin. Arkkitehti **Osmo Lapon** suunnittelema ja 1958 valmistunut rakennus kuuluu ensimmäisten monitoimikirkkojen joukkoon. Saman katon alta löytyvät paitsi kirkkosali, myös seurakuntasalit, eri-ikäisten kerhotilat, kanslia, jopa voimistelusalikin. Monitoimisuus näkyy siinäkin, että kirkko on ollut tapahtumapaikkana ja keskuksena monille sellaisille tilaisuuksille, tapahtumille ja juhlille, joissa eri herttoniemeläisjärjestöt ovat olleet mukana. Ennen muuta Herttoniemen kirkko on monien kodin juhlien pitopaikka. Moni hert-

toniemeläinen tietää tulleensa siellä kastetuksi, konfirmoiduksi ja vihityksi. Kotikirkon tilat ovat nähneet monet ilojuhlat, mutta ne ovat myötäeläneet myös ihmisten suruissa ja kaipauksessa. Herttoniemen kirkon kynnyks on matala. Seuraavillekin vuosikymmenille lähdetään toivottaen kaikki tervetulleiksi kirkolle.

Erityisesti toivotetaan kaikki tervetulleiksi oman kotikirkkomme viisikymmenvuotisjuhlaan, jota vietetään Herttoniemen kirkossa sunnuntaina 5.10.2008 klo 10 alkaen. Juhlamessussa ja kirkkokahvitilaisuudessa on mukana Herttoniemen seurakunnan ensimmäisen kirkkoherran, **Lauri Huovisen** poika, entinen herttoniemeläinen, piispa **Eero Huovinen**.

Veijo Votka

Herttoniemen kotisivuilla www.herttoniemi.fi yli 6000 kävijää kuukaudessa

Herttoniemen kotisivut ovat vakiintuneet paikallisen tiedottamisen kanavaksi, joka tarjoaa tiedotus- ja keskustelufoorumin alueen ajankohtaisista asioista sekä kokoaa tietoja Herttoniemestä. Herttoniemi-seura ry. vastaa kotisivujen kehittämisestä ja ylläpidosta.

Herttoniemen kotisivulla on lukijoita 5 500-6 300 kuukaudessa. Ahkerimmat käyttäjät ovat 36-45 vuotiaiden ryhmä, hyvänä kakkosena ovat 46-55-vuotiaat. Alle 20-vuotiaita kävijöitä on vähän. Suurin osa lukijoista on herttoniemeläisiä. Luetuimmat sivut ovat keskustelupalsta, palvelutiski ja historia ja kulttuuri.

Herttoniemi.fi sivuja tehdään vapaaehtoisvoimin kaikille herttoniemeläisille, joten kaikenlaiset juttuaiheet ovat tarpeen. Mitä enemmän sivuilla on juttuja ja kävijöitä, sitä paremmin ne palvelevat kaikkia. Jos sinulla on tiedotettavaa tai haluat osallistua keskusteluun tai vaikka myydä jotakin, voit tehdä uutisia tai lisätä tapahtumatietoja sekä muita juttuja sivuille kiinnostuksesi ja tarpeittesi mukaisesti. Löydät selkeät ohjeet tapahtumautuisen teosta sivuilta.

Jos haluat liittyä vapaamuotoiseen sivujen toimituskuntaan ilman mitään velvoitteita, ota yhteyttä sen vastuuhenkilöön (eeva.kuuluvainen@kolumbus.fi) Toimituskunta kokoontuu muutaman kerran vuodessa suunnittelemaan tulevaa ja kehittämään sivuja edelleen. Toimituskunnan jakelulistalla on 16 henkilöä.

Teemme yhteistyötä Teknillisen korkeakoulun Alpakka-hankkeen kanssa. Syksyn aikana saamme sivun tapahtumatiedoille kalenterin ja hakuominaisuuksia parannetaan.

K-Hertta ja Edupoli ovat sivujen hienot yhteistyökumppanit. Helka ry tukee sivujamme myös monella tavalla.

Kiitos toimituskunnalle, kaikille sivun käyttäjille ja tukijoillemme!

Eeva Kuuluvainen

Hannele Ilves ja Helena Seppänen:

Hyistä hurmaa

Herttoniemen talviuimareihin kuuluu noin kaksisataa jäsentä. Osa meistä on harrastanut talviuintia vuosikaudet, jopa –kymmenet, osa on vastikään innostunut uinnista. Uintiharrastuksen voi aloittaa milloin tahansa, monet aloittavat jatkamalla kesän jälkeen uimista vähitellen viilenevissä vesissä ja pimenevinä aamuina, toiset aloittavat kirkkaana lumisena lauantai-päivänä tammikuussa, kun ulkona on –25 pakkasastetta. Uinnilla on paitsi selviä fyysiseen terveyteen vaikuttavia ominaisuuksia, myös vahva yhteys henkiseen hyvinvointiin, jaksamiseen ja energisyyteen. Talviuintia voi harrastaa **Herttoniemenrannan Tuoriniemessä** (Helsingin puhelinluettelo 2008, sivu 23 D1). Lunastamalla avaimen voit uida ja käyttää lämmintä pukutilaa vuoden ympäri, mihin aikaan tahansa vuorokaudesta. Avaimen lunastusmaksu on 15 € ja uintimaksu 35 € vuodessa (41 € sisältää myös Herttoniemi-seuran jäsenmaksun). Mikäli ha-

luat liittyä jäseneksemme, ota yhteys Hannele Ilvekseen (040 5232 484 tai hannele.ilves@edu.hel.fi) tai Helena Seppäseen (050 534 7527 tai helena.seppanen@elisanet.fi). **Järjestämme avoimien pukukoppien**

Näin Maria Martiskainen ja talviuinti:

Aloitin avantouinnin muutama vuosi sitten sen tuomien terveydellisten etujen haastamana. Palelin paljon talvella ja sairastuin helposti flunssaan ja olin jopa jonkinlaisessa sairastelukiertessä.

Avantouinnin on sanottu auttavan kipuihin ja parantavan kylmään sopeutumista sekä yleistä terveydentilaa ja nostavan hieman elimistön antioksidanttitasoa. (Kylmätutkimuksen asiantuntija Juhani Smolander / Tohtori.fi).

Eräänä kauniina keväisenä päivänä päätin siten kokeilla uintia ja menin paikalliseen talviuintiseuraan. Pulaudin jäiseen mereen ilman hanskoja ja tossuja. Kokemus oli ällistyttävä ja shokeeraava. Nousin merestä ylös niin nopeasti kuin kykenin ja kiiruhdin pukuhuoneen lämpöön. Ja aah mikä tunne valtasi kehon uinnin jälkeen: koko vartalo lämpeni sisältäpäin ja tunsin ennen näkemätöntä kokonaisvaltaista hyvinolon tunnetta. Minä jäin koukkuun heti.

Hankin talviuintiin tarkoitettut tossut ja pistin pipon päähän (hanskat kannattaa olla myös jos kärsii heikosta ääreisverenkierrasta) ja aloin käydä säännöllisesti uimassa.

Totta se oli, flunssat katosivat ja kylmäkestävyyteni parani huomattavasti. En palellut enää juuri koskaan. Huomasin myös, että ne paikat

päivän Herttoniemi-päivänä 7.9. kello 11–14. Tervetuloa tutustumaan uintipaikkaan, voit samalla halutessasi liittyä jäseneksi. Ilmaston lämpenemisestä huolimatta merivesi on edelleen hyisen ja hurmaavan kylmää talvella!

vartalossani jotka olivat kaikkein herkimpiä kylmälle, alkoivat olla lämpimiä uinnin jälkeen kuten sormet tai sääret.

Ja kyllä voin sanoa, että uimisen myötä stressi vähenee. Uinnin jälkeen tulee vain niin upea ja uudistunut olo, että suuretkin murheet pienenevät.

Tuoriniemessä on ihastuttavat pukutilat ja hyvä laituri johon voi tulla kokeilemaan avantouintia. Harrastus on lähes ilmainen koska harrastuksen aloittamiseen tarvitaan vain uimapuku, tossut ja hanskat, pelkkä uimapukukin riittää. Uimisen voi hyvin yhdistää kävely- tai juoksulenkkiin. Kylmä vesi auttaa palautumaan kovastakin harjoittelusta.

Ehkäpä tunnetuin ja vanhin tapa käyttää avantouintia hoitomuotona on reumaattisten sairauksien, esimerkiksi nivelreuman ja fibromyalgian kipujen lievitys, jota on Suomessa käytetty jo 50-luvulta lähtien. (Tohtori.fi)

Itse en epäile terveydellisten väittämien todenperäisyyttä, koska omat kokemukset puhuvat avantouinnin puolesta pelkkää hyvää ja positiivista.

Maria Martiskainen
avantouimari

Haluan liittyä Herttoniemi-seuran jäseneksi

Nimi: _____

Arvo tai ammatti _____

Syntymäaika _____ puhelin: _____

Postiosoite _____

Sähköposti _____

Olen kiinnostunut seuraavista Herttoniemeä koskevista asioista:

Olen halukas vuokraamaan kasvimaapalstan v. 2009 _____

Päiväys ja allekirjoitus: _____

Postitetaan osoitteella: Herttoniemi-seura ry, PL 237, 00811 HKI

*Viljelypalstalla kukkivat luovuus ja kesäkukat.
Hertoniemi-seura ylläpitää viljelypalstoja Viikin ulkoilualueen reunassa.
Kuluneen kesän aikana seuran johtokunnan jäsen **Juri Jääskeläinen**
on toiminut palstaviljelyvastaavana. Kuva: Erkki Merimaa*